

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych Ministerstwo odpowiedzialne za projekt: Ministerstwo Sprawiedliwości Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Marcin Warchoń, Sekretarz Stanu Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu: dr Rafał Reiwer, Dyrektor Departamentu Prawa Gospodarczego, tel. (22) 52 12 599	Data sporządzenia 07.07.2022 r. Źródło: Inicjatywa własna Nr w wykazie prac UD399
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Obecnie obowiązujące regulacje dotyczące przetwarzania danych osobowych biegłych sądowych, stanowią podstawę do przetwarzania tych danych w Rejestrze Osób Biorących Udział w Postępowaniu Sądowym (ROBUS) jedynie w zakresie udostępnionym na stronach internetowych sądów zgodnie z § 122 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych. W praktyce są to: imię i nazwisko biegłego, specjalizacja oraz termin, do którego został ustanowiony.

Informacje te jako dotyczące osoby pełniącej funkcję publiczną i związane z pełnieniem tej funkcji, stanowią informację publiczną i nie podlegają ochronie ze względu na prywatność (art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej). Inne dane (np. adres do korespondencji, numer telefonu) zamieszczane są na tych listach jedynie za zgodą biegłego. W celu zamieszczenia w Rejestrze szerszego katalogu danych osobowych niezbędne jest dokonanie odpowiednich zmian legislacyjnych.

Zapewnienie podstawy prawnej dla uzyskania dostępu do danych obejmujących numer PESEL biegłego, konieczne jest z uwagi na potrzebę zagwarantowania jednoznacznej identyfikacji takiej osoby. W chwili obecnej, jedynym atrybutem jednoznacznie i niezaprzeczalnie identyfikującym obywatela polskiego, jest właśnie numer PESEL (może bowiem dojść do sytuacji, w której na liście biegłych figurować będą osoby o identycznym imieniu i nazwisku).

Numer PESEL biegłych sądowych jest już zbierany i przetwarzany przez sądy na potrzeby dokonywania im wypłat należności z tytułu sporządzonych opinii. Zatem rozwiązaniem pożądanym i rekomendowanym – dla zapewnienia gwarancji prawnych i spełnienia wymagań ustawowego uregulowania zagadnień związanych z przetwarzaniem danych osobowych biegłych sądowych – jest wprowadzenie przepisów o randze ustawowej, które w sposób wyraźny będą określały rolę prezesów sądów okręgowych i Ministra Sprawiedliwości oraz zakres i cele przetwarzania danych osobowych biegłych sądowych, jak również podstawę przetwarzania przez sądy i Ministra Sprawiedliwości numeru PESEL biegłych sądowych.

Analogiczne przepisy w zakresie udostępniania sądom i Ministrowi Sprawiedliwości numerów PESEL funkcjonują już w ustawach regulujących zawody radcy prawnego (art. 601 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 o radcach prawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 75, z późn. zm.)) i adwokata (art. 58a ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2020 r. poz. 1651, z późn. zm.)).

Zatem, korzystając z istniejących praktyk, należy przenieść to rozwiązanie również na regulacje dotyczące biegłych sądowych.

Ponadto, wskazać należy, że uzupełnienia danych o numerze PESEL osób figurujących w systemie ROBUS jest niezbędne dla dalszego rozwoju systemu i jego integracji z Portalem Informacyjnym, który w przyszłości będzie również wykorzystywany w celu przekazywania biegłym sądowym informacji o postępowaniu sądowym, zapewnianiu dostępu do akt sądowych drogą elektroniczną, czy też komunikacji dwukierunkowej pomiędzy biegłym a sądem.

Obecne kierunki w zakresie informatyzacji wymiaru sprawiedliwości dążą do cyfryzacji wszelkich rejestrów i baz, z których korzystają sądy powszechne. Przetwarzanie danych w systemie teleinformatycznym jest wygodniejsze, ale również bardziej wiarygodne, gdyż aktualizacja danych, do których dostęp uzyskują sądy odbywa się w sposób automatyczny i nie jest związana z koniecznością przesyłania list w postaci skanów dokumentów papierowych. Stąd też należy uznać, że wyposażenie sądów w możliwość uzyskania danych kontaktowych do biegłego sądowego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego jest pożądana i odpowiada zmianom prowadzonym również w innych obszarach prawa procesowego.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rozwiązaniem koniecznym dla zapewnienia gwarancji prawnych i spełnienia wymagań związanych z przetwarzaniem danych osobowych biegłych sądowych będzie nowelizacja ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2072 oraz z 2021 r. poz. 1236).

Projektowana regulacja przewiduje:

- określenie formy prowadzenia rejestru biegłych sądowych przez prezesów sądów okręgowych na podstawie art. 157

ustawy;

- określenie roli prezesów sądów okręgowych w zadaniu prowadzenia listy biegłych sądowych w formie listy w systemie teleinformatycznym;
- określenie zakresu podmiotowego instytucji oraz osób, które mają dostęp do teleinformatycznych list biegłych sądowych, a także zakresu udostępnianych im informacji dotyczących tych biegłych;
- upoważnienie do określenia przez Ministra Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia bardziej szczegółowych regulacji dotyczących funkcjonowania systemu teleinformatycznego, w którym będą przetwarzane dane.

Projekt ustawy przewiduje także dodanie podstawy prawnej do przetwarzania danych osobowych biegłych w zakresie: imienia i nazwiska biegłego, numeru PESEL, specjalizacji, terminu, do którego biegły został ustanowiony, adresu do korespondencji, numeru telefonu i adresu poczty elektronicznej oraz okręgu sądowego, w którym biegły sądowy został ustanowiony.

Zapewnienie podstawy prawnej dla uzyskania dostępu do danych obejmujących numer PESEL biegłego pozwoli na jednoznaczną identyfikację takiej osoby, aby wyeliminować prawdopodobieństwo zaistnienia sytuacji, w której na liście biegłych figurować będą osoby o identycznym imieniu i nazwisku.

Należy wskazać przy tym, iż numer PESEL biegłych sądowych jest już zbierany i przetwarzany przez sądy na potrzeby dokonywania im wypłat należności z tytułu sporządzonych opinii.

W odniesieniu do pozostałych danych wskazać należy, że zawarcie ich w systemie teleinformatycznym, do którego dostęp posiadać będą wszystkie sądy powszechne wpłynie na usprawnienie nawiązywania kontaktu z biegłymi sądowymi w razie konieczności wykorzystania ich wiedzy w procesie sądowym. Obecne kierunki w zakresie informatyzacji wymiaru sprawiedliwości dążą do cyfryzacji wszelkich rejestrów i baz, z których korzystają sądy powszechne.

W zakresie ochrony danych osobowych przetwarzanych w systemie ROBUS należy wskazać, iż od początku jego funkcjonowania, tj. od 2016 roku za jego pośrednictwem udostępniane są, uprawnionym podmiotom (w szczególności sądom), informacje o profesjonalnych uczestnikach postępowań sądowych, w tym radcach prawnych i adwokatach, zawierających również, w oparciu o istniejące już podstawy prawne, numer PESEL tych osób.

System ten był projektowany w taki sposób, że nie identyfikuje się obecnie w nim podatności i zagrożeń dla ochrony danych osobowych. Dostęp do systemu jest reglamentowany, nadawany na wniosek uprawnionych podmiotów i zapewnia rozliczalność dostępu.

Od momentu wdrożenia systemu ROBUS nie odnotowano przypadku naruszenia ochrony danych osobowych w systemie. Tym samym uznać można, że już w fazie projektowania systemu prawidłowo zidentyfikowano ryzyka i uwzględniono środki służące wyeliminowaniu zagrożenia naruszenia ochrony danych osobowych.

Tym samym można przyjąć, że ryzyka naruszenia ochrony danych osobowych – rozumiane jako kombinacja prawdopodobieństwa wystąpienia określonego zdarzenia oraz jego skutków – nie są obecnie identyfikowane, bowiem budowa Systemu oraz funkcjonalności zapobiegają możliwości ich zmaterializowania się.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Z uwagi na szczegółowość proponowanych rozwiązań, odstępiono od analizy prawnoporównawczej międzynarodowych regulacji w przedmiotowej kwestii.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Prezesi sądów okręgowych	46	Informacja ogólnodostępna	Zapewnienie sądom, Ministrowi Sprawiedliwości, Prokuratorowi Generalnemu, prokuratorom powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz prokuratorom Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu dostępu do list biegłych sądowych, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.
Sądy powszechne	Sądy Apelacyjne – 11 Sądy Okręgowe – 46 Sądy Rejonowe – 318	Ministerstwo Sprawiedliwości	Możliwość dostępu do list biegłych sądowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.
Biegli sądowi	14 610	Sprawozdania statystyczne Ministerstwa Sprawiedliwości z	Poszerzenie katalogu danych dot. biegłych sądowych o

budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Źródła finansowania	Zmiany proponowane w projekcie ustawy nie będą wymagały zwiększenia środków finansowych z budżetu państwa na realizację tego zadania. Wymagane zmiany w systemach teleinformatycznych MS wynikające przedmiotowej nowelizacji ustawy i dotyczące przetwarzania danych osobowych biegłych sądowych będą realizowane w ramach podpisanej umowy utrzymaniowo-rozwojowej tzw. rejestru osób biorących udział w postępowaniu sądowym (ROBUS), finansowanej z części 15 budżetu państwa.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Brak

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2021 r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Projekt wpłynie na działalność biegłych sądowych będących jednocześnie przedsiębiorcami. Zostaną oni zobowiązani do udostępnienia danych osobowych obejmujących imię i nazwisko, numer PESEL (o ile biegły sądowy go posiada), adres do doręczeń adresu poczty elektronicznej i numer telefonu, termin końcowego ustanowienia jako biegłego sądowego, a także specjalizację biegłego sądowego.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Brak wpływu.						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Projektowane zmiany nie będą miały wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców.						

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.		☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
Komentarz: Brak konieczności prowadzenia list biegłych sądowych przez prezesów sądów okręgowych w formie papierowej.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Projektowane zmiany nie miały wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☒ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	<p>Przedmiotowa regulacja zobowiązuje prezesów sądów okręgowych do prowadzenia list biegłych sądowych w formie elektronicznej, w miejsce dotychczasowej formy papierowej. Zobowiązuje także prezesów sądów okręgowych do udostępniania list biegłych sądowych wybranym podmiotom.</p> <p>Szerszy zakres danych osobowych biegłych sądowych, które są wprowadzone do systemu teleinformatycznego.</p> <p>Administratorem danych osobowych biegłych sądowych, które wprowadzane będą do systemu teleinformatycznego są sądy okręgowe.</p>	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Projektowana ustawa ma wejść w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 2, który wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Efekty wejścia w życie projektu będą natychmiastowe i nie wymagają pomiaru.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		